

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk

Advies nr. 229 van 20 december 2019 met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 3 betreffende asbest van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (D212).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 6 juli 2018, gericht aan de Voorzitter van de Hoge Raad, heeft de Minister van Werk het advies van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (Hoge Raad) gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van titel 3 betreffende asbest van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (de codex).

Algemene toelichting over dit ontwerp van koninklijk besluit (hierna “OKB”):

Dit OKB heeft verschillende doelstellingen:

- Verbeteren van de kwaliteit van de asbestinventarissen en van het gebruik van deze inventarissen tijdens de werken. Hiertoe wordt een model van asbestinventaris ingevoerd en worden specifieke instructies betreffende monsternemingen/staalname gegeven.
- Verbeteren van de kwaliteit van de metingen van de concentraties van asbestvezels in de lucht. Er wordt expliciet vermeld dat het erkende laboratorium een meetstrategie moet opstellen en dat de werkgever-opdrachtgever het erkende laboratorium voor deze metingen aanstelt.
- Verzekeren dat het werkplan effectief gevolgd wordt.
- De mogelijkheid voorzien voor het aanvragen van afwijkingen voor bijzondere constructies waar de opstelling van een hermetische zone technisch niet haalbaar is en die minstens een equivalent beschermingsniveau bieden.
- Betere gegevens verkrijgen over blootstelling van asbestverwijderaars.
- De veiligheid van de asbestverwijderaars verhogen en inspectie faciliteren.
- De vrijgaveprocedure na werken in hermetische zone aanpassen.

Overzicht van de behandeling van dit OKB binnen de Hoge Raad en zijn organen

Op 13 juli 2018 werd dit ontwerp van koninklijk besluit aan de leden van het uitvoerend bureau overgemaakt.

Tijdens de vergadering van het uitvoerend bureau op 4 september 2018 hebben de leden van het uitvoerend bureau kennisgenomen van het OKB en gevraagd om dit dossier te bespreken in een commissie ad hoc samen met de sociale partners, de buitengewone leden, de leden van de Vaste Commissie Bouw, de deskundigen en de administratie.

De vergaderingen in de schoot van deze commissie ad hoc D212 vonden plaats op 13/11/2018, 10/01/2019 en 18/06/2019.

Tijdens de vergaderingen van het uitvoerend bureau van 5 november en 3 december 2019 hebben de sociale partners van het uitvoerend bureau dit dossier opnieuw besproken en beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen op de eerstvolgende voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 20 december 2019. (*PPT/PBW – D212 -746*)

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk heeft zijn advies geformuleerd tijdens de plenaire vergadering van 20 december 2019.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 20 december 2019

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk geeft een globaal positief advies over dit ontwerp van koninklijk besluit, onder voorbehoud van de volgende opmerkingen.

I. Unanieme opmerkingen:

De sociale partners van de Hoge Raad geven een unaniem positief advies over de volgende artikelen:

- Artikel 1 van het OKB over artikel VI.3-4 van de codex
- Artikel 3 van het OKB over artikel VI.3-6 van de codex
- Artikel 4 van het OKB over artikel VI.3-7 van de codex
- Artikel 7 van het OKB over artikel VI.3-22 van de codex
- Artikel 8 van het OKB over artikel VI.3-25 van de codex
- Artikel 9 van het OKB over artikel VI.3-43 van de codex
- Artikel 10 van het OKB over artikel VI.3-51 van de codex
- Artikel 12 van het OKB over artikel VI.3-62 van de codex
- Artikel 13 van het OKB over punt B van bijlage VI.3-2 van de codex
- Artikel 15 van het OKB over punt 3 van bijlage VI.3-4 van de codex

De sociale partners van de Hoge Raad formuleren de volgende algemene opmerkingen:

De sociale partners van de Hoge Raad merken op dat in dit OKB de genderneutrale Nederlandstalige term “arts” of “arbeidsarts” nog niet wordt gebruikt. Ze vragen om het woord “geneesheer” overal te wijzigen door “arts”.

De sociale partners van de Hoge Raad merken op dat in titel 3 betreffende asbest van boek VI van de codex over het welzijn op het werk telkens gebruik wordt gemaakt van het woord “monsterneming”, ze vragen waarom dit woord in artikel 2 en in de bijlagen van het OKB vervangen is door “staalname”.

De sociale partners van de Hoge Raad formuleren opmerkingen over de volgende artikelen:

Artikel 2 van het OKB over artikel VI.3-5 van de codex

De sociale partners van de Hoge Raad wensen dat in dit artikel verwezen wordt naar de visuele inspectie om na te gaan of het noodzakelijk is om de asbestinventaris te actualiseren.

Artikel 5 van het OKB over artikel VI.3-10 van de codex

Betreffende het voorstel om in het artikel telkens “de inventaris” te vervangen door “het relevante deel van de inventaris”, vinden de sociale partners van de Hoge Raad dat de formulering niet duidelijk genoeg is en dat deze aanleiding kan geven tot twijfels.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen een andere en meer duidelijke formulering die niet voor interpretatie vatbaar is.

Uit de formulering moet blijken dat de werkgever waarvan sprake in artikel VI.3-10, eerste paragraaf, beschikt over alle elementen uit de asbestinventaris die relevant zijn voor de personen die werkzaamheden moeten uitvoeren of die kunnen blootgesteld worden aan asbest.

De sociale partners van de Hoge Raad vinden dat betreffende de tweede paragraaf, waarin wordt bepaald dat de werkzaamheden moeten worden stilgelegd indien de aanwezigheid van mogelijk asbesthoudend materiaal wordt vastgesteld dat niet in de inventaris is opgenomen, niet mag leiden tot het stilleggen van de ganse werf.

Ze stellen voor dat deze paragraaf wordt aangepast in die zin dat enkel op de plaats waar asbest gevonden werd, op andere gelijkaardige plaatsen van de werf waar de aanwezigheid van asbest vermoed kan worden en in de perimeter van de

mogelijks gecontamineerde zone, de werkzaamheden worden stilgelegd en dat maatregelen inzake informatie en signalisatie van de gevaren worden genomen en duidelijk worden aangeplakt (cfr. art. VI.3-46 van de codex), zodat er volstrekt geen blootstelling aan asbest mogelijk is. Dit houdt in dat het asbest oordeelkundig wordt behandeld (verwijderd of gefixeerd of een andere behandeling) en er een analyse van de resultaten van de monsterneming/staalname gebeurt voordat de werkzaamheden in de voormelde omgeving mogen worden voortgezet zodat dit tot geen verdere blootstelling kan leiden.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen ook om in dit artikel een link te leggen met artikel VI.3-43 waarin het werkplan duidelijk wordt beschreven.

Artikel 6 van het OKB over artikel VI.3-18 van de codex

Wat de meetstrategie betreft, vragen de sociale partners van de Hoge Raad om in een bijlage bij de codex minimumelementen op te nemen die in deze meetstrategie moeten worden opgenomen en om een toelichting op de website van de FOD WASO te voorzien.

De sociale partners van de Hoge Raad vragen eveneens om niet naar de norm te verwijzen omdat deze niet voor iedereen toegankelijk is.

Artikel 11 van het OKB over artikel VI.3-61 van de codex

De sociale partners van de Hoge Raad stellen vast dat in het tweede lid van de toe te voegen paragraaf 2 enerzijds wordt vermeld: “legt de werkgever ... een werkplan ter goedkeuring voor aan de met het toezicht belaste ambtenaren” en dat anderzijds wordt bepaald: “De werken kunnen pas gemeld worden en aanvangen na een formele goedkeuring van het werkplan door de leidend ambtenaar TWW”.

Ze vragen waarom de goedkeuring tweemaal dient te gebeuren en aan twee verschillende ambtenaren.

Bovendien vinden de sociale partners dat de formele goedkeuring waarvan sprake in deze bepaling "binnen een redelijke termijn" dient te gebeuren en vragen om dit toe te voegen.

De sociale partners van de Hoge Raad zijn het erover eens dat deze bepaling de werkzaamheden niet mag vertragen.

De werkgeversvertegenwoordigers herinneren er aan dat de werkgever steeds de eindverantwoordelijke blijft inzake welzijn. Ze vragen of door de toegevoegde paragraaf de aansprakelijkheid niet wordt doorgeschoven naar een ambtenaar, wat volgens hen niet kan.

Artikel 14 van het OKB over punt 1.A van bijlage VI.3-4 van de codex

Met betrekking tot punt 11° vragen de sociale partners zich af of de persoon die belast is met de leiding van de asbestverwijderingswerkzaamheden op de bouwplaats wel de meest geschikte en ervaren persoon is om de procedure uit te voeren en stellen daarom voor punt 11° te herformuleren zodat de procedure wordt uitgevoerd onder rechtstreeks toezicht van de persoon die belast is met de leiding van de asbestverwijderingswerkzaamheden op de bouwplaats.

De sociale partners merken op dat in punt 11° al verwezen wordt naar metingen waarvan de criteria pas in punt 12° worden vermeld en stellen voor dat dit deel verder in het OKB wordt vermeld.

Artikel 16 van het OKB over de invoeging van de bijlagen VI.3-5 en VI.3-6 in de codex

Om er voor te zorgen dat zowel het type asbest, als de toepassingen vermeld worden in de rubriek “resultaten” van de asbestinventaris, vragen de sociale partners van de Hoge Raad om in de fiche, opgenomen in bijlage VI.3-6, de rij “Type/toepassing” te ontdebelen en twee rijen te voorzien, namelijk een rij “type asbest” en een rij “toepassingen”.

Artikel 17 van het OKB betreffende de inwerkingtreding

De sociale partners van de Hoge Raad vinden enerzijds dat voor de nieuwe en de asbestinventarissen die aangepast worden, direct gebruik moet worden gemaakt van het nieuwe model van asbestinventaris en vragen anderzijds voor de bestaande asbestinventarissen waaraan niets moet worden gewijzigd dat de overgangstermijn voor het gebruik van de nieuwe asbestinventaris wordt verlengd tot 2 jaar na inwerkingtreding.

De sociale partners van de Hoge Raad formuleren de volgende bijkomende opmerkingen:

De sociale partners zijn er zich van bewust dat dit OKB maar een deel van boek VI, titel 3 aanpast en vragen aan de administratie om de volgende punten verder uit te werken:

1. Rol van de preventieadviseur

De sociale partners van de Hoge Raad merken op dat er in de artikelen VI.3-21, VI.3-22, VI.3-23 en VI.3-41 verwezen wordt naar "het Comité" en vragen de administratie om na te gaan of de preventieadviseur hier ook een rol heeft.

Ze vinden dat, in de bepalingen waar het Comité een adviserende rol uitvoert, dit ook het geval moet zijn voor de preventieadviseur.

2. Overhandigen van het relevante deel van de asbestinventaris

De sociale partners van de Hoge Raad vragen dat bepaald wordt dat een kopie van het relevante deel van de asbestinventaris niet alleen moet overhandigd worden aan de aannemer, maar ook aan de veiligheids- en gezondheidscoördinator.

Tegelijkertijd vragen de sociale partners om deze informatie over asbest ook te laten opnemen in het postinterventiedossier.

3. Uitwerken van bepalingen over eenvoudige handelingen

De sociale partners van de Hoge Raad vragen dat over eenvoudige handelingen bepalingen worden uitgewerkt die kunnen verzekeren dat alle ondernemingen die deze handelingen uitvoeren hun werknemers op dezelfde manier opleiden.

4. Opstellen van de inventaris

Wat het opstellen van de inventaris betreft wensen de sociale partners van de Hoge Raad een precisering wat betreft artikel VI.3-4, §1 meer bepaald wat de zin "*Intact materiaal dat in normale omstandigheden niet wordt beroerd, mag door monsternemingen, bedoeld om de inventaris op te stellen, niet beschadigd worden*" betreft.

Het moet de bedoeling zijn erover te waken dat de inventaris van het asbesthoudend materiaal zo volledig mogelijk wordt opgemaakt, zonder daarbij blootstelling aan asbest te veroorzaken. Dit betekent dat men in sommige gevallen ook monsternemingen moet doen en intact materiaal beroeren daar waar er twijfel is over de aanwezigheid van asbest zonder dat er een risico is op blootstelling aan asbest, bv. bij goed omwikkelde isolatie van buizen die vlot toegankelijk zijn. De monsternemingsmethode zal in dat geval dus wel het intact materiaal beroeren, maar zal er tegelijk moeten voor zorgen dat er geen asbestblootstelling wordt veroorzaakt, noch op het ogenblik van de monsterneming, noch nadien.

Dit blijkt niet uit de huidige formulering zoals hierboven geciteerd. Deze geeft de indruk dat men dit ook bij twijfel onberoerd zou moeten laten. Op moeilijk toegankelijke plaatsen moeten geen stalen genomen worden voor het opmaken van de inventaris, ook al kunnen er zich mogelijks asbesthoudende materialen bevinden. Dit laatste neemt niet weg dat moeilijk toegankelijke plaatsen die aanleiding zouden kunnen geven tot blootstelling zonder beroerd te worden (bv. door afbrokkelend spuitasbest) onmiddellijk het voorwerp moeten zijn van behandeling die een einde maakt aan de blootstelling.

III. BESLISSING

Het advies aan de Minister van Werk bezorgen.